

การสร้างสรรคผลงานทางด้านดุริยางคศิลป์ไทย
“เพลงตับพุทธชัยมงคลคาถา”
The Creation of Thai Music
“Phleng Tab Buddha Jayamangala Gatha”

รัฐสินธุ์ ชมสูง¹

Ratasin Chomsung

¹ อาจารย์ประจำ,
สาขาวิชาดนตรีศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
Lecturer, Music Education Kalasin College of Dramatic Arts
Bunditpatanasilpa Institute of Fine Arts
(E-mail: popa99999999@gmail.com)

Received: 07/08/2025 Revised: 08/10/2025 Accepted: 10/10/2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์บทพุทธชัยมงคลคาถา นำมาสร้างสรรค์เป็นเพลงตับพุทธชัยมงคลคาถา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพระพุทธศาสนา และดุริยางคศิลป์ไทย นำเสนอในรูปแบบผลงานสร้างสรรค์ทางดุริยางคศิลป์ไทย ซึ่งบรรเลงด้วยวงมโหรีตามขนบแบบแผนของดุริยางคศิลป์ไทย ใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า บทพุทธชัยมงคลคาถาหรือที่รู้จักในชื่อพุทธอัฐฐขยมงคลคาถา พาหุมนหากา หรือบทถวายพรพระ เป็นบทสวดที่กล่าวถึงชัยชนะของพระพุทธเจ้าและพระอรหันต์สาวก 8 ครั้ง ต่อเหตุการณ์และบุคคลสำคัญ ได้แก่ พญามาร ยักษ์ ช้าง โจร ผู้หญิง นักบวชนอกศาสนา นาค และพรหม และสรุปด้วยบทอานิสงส์ ซึ่งรวมทั้งสิ้น 9 บท การประพันธ์เพลง “ตับพุทธชัยมงคลคาถา” ใช้รูปแบบเพลงตับประเภทตับเรื่อง บรรเลงและขับร้องด้วยวงมโหรี ประพันธ์บทร้องด้วยโคลงสี่สุภาพ และกลอนแปด ทำนองเพลงแบ่งเป็น 3 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ 1 กล่าวถึงการสรรเสริญคุณของพระพุทธเจ้า ช่วงที่ 2 มี 8 เพลงกล่าวถึงเรื่องราวที่พระพุทธเจ้าและพระอรหันต์ที่มีชัยชนะเหนือมาร ช่วงที่ 3 มี 1 เพลง กล่าวถึงอานิสงส์ของบทสวด การสร้างสรรค์ทำนองอ้างอิงจากเพลงเกร็ดอัตราสองชั้น และชั้นเดียว ใช้หลักดังนี้ การกำหนดทางการเลือกใช้เสียง กำหนดเสียงลูกตก การตกแต่งทำนองตามความหมายของเพลงต้นรากอย่างเคร่งครัด ผสานจินตนาการของผู้ประพันธ์ใช้กลุ่มเสียงเพียงออล่าง เพียงออบน และขว้า ใช้จังหวะหน้าทับปรบไก่

คำสำคัญ: ดนตรีไทย, การสร้างสรรค์ผลงานทางด้านดุริยางคศิลป์, เพลงตับ, เพลงตับมโหรี, พุทธชัยมงคลคาถา

Abstract

This research aims to study, analyze, and synthesize the *Phleng Tab Buddha Jayamangala Gatha* to create a musical suite

entitled *Phleng Tab Buddha Jayamangala Gatha*, employing a qualitative research methodology that involves document analysis and interviews with experts in Buddhism and Thai musicology. The outcomes are presented as a creative work in Thai classical music, performed by a *Mahori* ensemble following the traditional framework of Thai music, with descriptive analysis applied to explain the content and compositional structure.

The findings revealed that the *Buddha Jayamangala Gatha*, which is also called *Phuttha Atthajayamongkhon Gatha* or *Pahung Maha Gatha*, is a Buddhist chant that tells the story of the eight victories of the Buddha and his enlightened followers over important challenges like Mara, giants, an elephant, bandits, a woman, non-Buddhist ascetics, a naga, and Brahma. The chant concludes with a blessing verse, making a total of nine verses. This chant is widely recited in Buddhist rituals and ceremonies for spiritual protection and success. The musical suite *Buddha Jayamangala Gatha* is composed in the format of a narrative “tab” suite, performed and sung by a *Mahori* ensemble. The lyrics are written in two traditional poetic forms: *Khleng Si Suphap* (Thai quatrain) and *Klon Paet* (Thai octameter poem). The suite consists of three sections: the first praises the virtues of the Buddha; the second, consisting of eight songs, recounts the victories; and the third concludes with the spiritual merits of the chant. The melody draws on traditional *Kred* songs in both double and single tempos. Use the following principles: arranging and selecting the melodies, consonants it also rigorously maintains the meaning of Pleang Ton Rag, combined with the composer’s imagination. The tonal

framework primarily employs *Phieng-o lang*, with the secondary use of *Phieng-o bon* and *Chawa* tonal groups, while the rhythmic structure throughout the suite utilizes the *Nathap Prob Kai* rhythm.

Keywords: Thai Music, The Creation of Music, Phleng Tab, Phleng Tab Mahori, Buddha Jayamangala Gatha

บทนำ

บทสวดพุทธชัยมงคลคาถา หรือบทสวดพุทธอัฐฐชัยมงคลคาถา เป็นบทสวดมนต์บทหนึ่งที่ได้กล่าวถึงเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธรองค์ 8 เรื่อง คำว่า ชัย, ชย หมายถึง ชัยชนะ มงคล หมายถึง ความดี ความงามหรือเป็นสิ่งที่เป็ณกุศล ส่วนคำว่า คาถา หมายถึงคำประพันธ์ประเภทร้อยกรองในภาษาบาลี หรืออาจหมายถึงคาถาอาคมก็ได้ เมื่อนำเอาองค์ประกอบของศัพท์ทั้งหมดมารวมกันจึงแปลได้ว่า บทร้อยกรองหรือบทสวดมนต์ที่ว่าด้วยชัยชนะอันเป็นมงคล (อันประเสริฐ) 8 ประการของพระพุทเจ้า บทบาทสำคัญของบทสวดชัยมงคลคาถา ที่พบเห็นได้ในการปฏิบัติศาสนาพิธีของชาวพุทธ คือในงานมงคลพิธีต่างๆ (วศิน อินทสระ, 2545)

สังคมวัฒนธรรมมีความศรัทธาเป็นอย่างยิ่งต่อพระพุทธรศาสนาที่รักษาขนบทำเนียบจารีตประเพณีความนอบน้อม ให้สอดคล้องกับประเพณีทางศาสนาอย่างลงตัว และศิลปะทางดนตรี นับว่าเป็นบทบาทสำคัญต่อศาสนา เพราะเสียงดนตรี เพราะเสียงดนตรีสามารถสร้างความรู้สึกล้อมเกล้า และน้อมนำอารมณ์ของผู้ฟังให้เคลิบเคลิ้ม ให้ราเริง ซึ่นบาน ให้อาจหาญหรือเศร้าสร้อยไปได้ต่าง ๆ ตามท่วงทำนองของบทเพลงที่บรรเลง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้บทสวดมนต์พระเวทในศาสนาต่าง ๆ มักมีการสวดเป็นทำนองเช่นเดียวกันกับการขับร้องบรรเลงซึ่งในการสวดก็เป็นการพรรณนาสรรเสริญคุณของพระพุทเจ้าและเทพเจ้าต่าง ๆ (สุรพล สุวรรณ, 2551)

ดนตรีไทยเป็นศิลปะที่มีวิวัฒนาการควบคู่มากับคนไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และยังคงจะพัฒนาต่อไปในอนาคต โดยเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของ

คนไทยทั้งด้านการกินอยู่ เกิด ตาย เมื่อเกิดวิถีชีวิตอันหลากหลายอันเป็นผลสืบเนื่องจากวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของคนไทย ดนตรีไทยซึ่งเข้าไปมีส่วนสัมพันธ์กับชีวิตเหล่านั้น สิ่งเหล่านี้เป็นเหตุให้เกิดความแตกต่างทั้งทางด้านรูปแบบวงดนตรีไทยและบทเพลงเพื่อให้เกิดความเหมาะสมวิถีชีวิตของคนไทย มีการประสมวงรูปแบบต่าง ๆ มากมาย โดยวงดนตรีไทยจะแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ วงปี่พาทย์ วงเครื่องสาย และวงมโหรี (ปัญญา รุ่งเรือง, 2546)

เพลงตับแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) ตับเรื่อง คือชุดของบทเพลงที่นำเอาบทเพลงหลาย ๆ เพลงมาขับร้องบรรเลงรวมกัน โดยยึดเอาเนื้อหาคำร้องเป็นเกณฑ์สำคัญ ส่วนสำเนียง หรือทำนองไม่จำเป็นต้องสัมพันธ์กัน 2) ตับเพลง คือเพลงตบที่นำเอาบทเพลงหลายเพลงที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์ทั้งในด้านอัตราจังหวะ สำเนียงของเพลงระดับเสียง มาเรียบเรียงให้เข้าเป็นชนิดเดียวกัน ประเด็นความสำคัญ จึงมุ่งเน้นความกลมกลืนของทำนอง ไม่มุ่งเน้นความสอดคล้องของคำร้อง 3) ตับผสม เป็นการรวมชุดของบทเพลงที่มุ่งเน้นความสอดคล้อง สัมพันธ์ในทั้ง 2 ประเด็น

ผู้วิจัยมีแนวความคิดในการสร้างสรรค์การบรรเลง และการขับร้องในรูปแบบของเพลงตับ มโหรี โดยนำเอาบทสวดพุทธชัยมงคล หรือบทพาหุงฯ เป็นบทสวดที่มีความสำคัญโดยได้รับความนิยมนำมาจากการนำมาสวดในพิธีต่าง ๆ รวมไปถึงสวดมนต์ทั่วไป และยังปรากฏว่ามีผู้นำมาผลิตเป็นเพลงสื่อการ์ตูน ละครต่าง ๆ และได้พบว่ามีผู้นำบทสวดพุทธชัยมงคลคาถามาสร้างสรรค์ทางด้านดุริยางค์ไทย เป็นรูปแบบ “เพลงฉิ่ง” ที่เป็นการบรรเลง โดยไม่มีการขับร้อง ผู้วิจัยจึงมีสร้างสรรค์เป็นลักษณะเพลงตับมโหรีที่ มีการบรรเลง และขับร้อง โดยใช้วิธีการสร้างสรรค์ทำนองเพลงในลักษณะร้อยเรียงความหมาย เรื่องราว ผูกโยง อารมณ์ความรู้สึก และประพันธ์เนื้อร้องขึ้นใหม่ทั้งหมด ออกเป็นตอนต่าง ๆ ในลักษณะเพลงตับ เพื่อใช้ในโอกาสงานมงคล เป็นเพลงที่ใช้ในการขับกล่อม ให้เกิดความเป็นสิริมงคลในพิธีการ รวมไปถึงผู้บรรเลง และผู้รับฟัง โดยส่วนใหญ่ในเพลงตบที่ใช้บรรเลงขับกล่อมจะเป็นเรื่องราวตามวรรณคดีทั่วไป ส่วนในตับพุทธชัยมงคลนี้เป็นเรื่องราวที่บรรยาย

เรื่องราวการชนะมารทั้ง 8 ในรูปแบบที่ต่างกัน ทั้งด้านบุคคล ด้านสถานที่ วิธีการที่ชนะ และหลักธรรมที่ใช้ และยังให้ผู้รับฟังซาบซึ้งถึงความหมายของบทสวดที่ถูกแปล และเรียงร้อยออกมาด้วยหลักการของสุนทรียทางดนตรีไทย และเสริมสร้างสิริมงคลแก่ผู้รับฟัง เป็นการสร้างสรรค์พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับพุทธศาสนากับศิลปะด้านดนตรีไทย ให้ผู้ที่ได้รับฟังได้เกิดความเข้าใจ เข้าถึง เรื่องราวที่เกี่ยวกับบทสวดทางพระพุทธศาสนา และดนตรีไทยมากยิ่งขึ้น ยังเป็นการเผยแพร่ทั้งด้านของศาสนา และวัฒนธรรมดนตรีไทยในโอกาสต่าง ๆ อีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อสร้างสรรค์ผลงานด้านดุริยางคศิลป์ไทย “เพลงดับพุทธชัยมงคลคาถา” ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ผลงานการสร้างสรรค์ทางด้านดุริยางคศิลป์ เพลงดับพุทธชัยมงคลคาถา ตามกระบวนการของงานวิจัยเชิงคุณภาพ
2. เป็นแนวทางในการศึกษาทางการประพันธ์เพลงลักษณะเพลงดับมโหรี

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านดุริยางคศิลป์ “เพลงดับพุทธชัยมงคลคาถา” โดยใช้วงที่เหมาะสมกับการบรรเลงเพลงดับมโหรี คือวงมโหรี ในการศึกษา และใช้บรรเลงใน เพลงดับพุทธชัยมงคลคาถา สร้างสรรค์กระสวนทำนอง และกระสวนจังหวะจากเพลงต้นรากจำนวน 20 เพลง ที่เกี่ยวข้องโดยพิจารณาจากเรื่องราว และตัวละครในบทสวด เป็นกรอบแนวคิดตามชื่อเพลงที่เกี่ยวข้องกับตัวละคร และเหตุการณ์ ประกอบกับสร้างสรรค์ขึ้นตามขั้นโดยใช้จินตนาการ

- 1) กำหนดเป็นเพลงอัตราจังหวะ 2 ชั้น
- 2) สร้างทำนองใหม่ทั้งหมด 10 ทำนอง
- 3) ใช้หน้าทับปรบไปตลอดทั้งเพลง

4) ประพันธ์ให้เหมาะสมกับการบรรเลงวงเครื่องสายไทย วงปี่พาทย์ ไม้ฉิ่ง และวงมโหรี แต่งบทร้องเป็นลักษณะคำร่ายกรองได้แก่ โคลง และกลอน สุภาพ จำนวน 10 บท

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสร้างสรรค์ หมายถึง การประดิษฐ์ทำนองเพลง และบทขับร้อง สร้างสรรค์เป็นเพลงตับพุทธชัยมงคลคาถา จากผลการศึกษาบทสวด และกระบวนการสร้างสรรค์ทางด้านดุริยางคศิลป์ไทย

2. ดุริยางคศิลป์ หมายถึง วงดนตรีแบบแผนของประเทศไทยที่บรรเลงในเพลง “ตับพุทธชัยมงคลคาถา” โดยใช้วงเครื่องสายไทย วงปี่พาทย์ ไม้ฉิ่ง และวงมโหรี

3. บทสวดพุทธชัยมงคลคาถา หมายถึง ข้อบทย่อที่ผู้วิจัยใช้ในการกล่าวในวิจัย และเป็นชื่อการสร้างสรรค์ เดิมมีชื่อเรียกมากมายเช่น บทอัฐชัยมงคลคาถา บทชัยมงคลคาถา บทชัยมงคลคาถา บทพาหุงฯ และบทถวายพรพระ เป็นต้น เป็นบทสวดที่สาธยายเรื่องราวของชัยชนะของพระพุทธเจ้า และอัครสาวก ที่มีแก่ผู้ที่ไม่ประสงค์ดี หรือคิดปองร้าย ในรูปแบบมารที่มีความหมาย 2 นัย คือ 1) มารที่เป็นตัวตนเช่น พญามาร เสนามาร 2) มารที่เป็นนามธรรม เปรียบเป็นอุปสรรคต่าง ๆ ที่เป็นเรื่องราวเกี่ยว ข้าง ผู้หญิง พรหม นาค เปรียบเป็นการผจญมาร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตการวิจัย

1.1 ด้านวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม สัมภาษณ์ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้อง เหมาะสม การสนทนากลุ่มนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และนำมาสร้างสรรค์ผลงานทาง ด้านดุริยางคศิลป์ “เพลงตับพุทธชัยมงคลคาถา”

ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2569

1.2 ด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาในการศึกษาไว้ ดังนี้

1.2.1 ศึกษาบทสวดพุทธชัยมงคลคาถา และใช้ชื่อดังกล่าวตลอดทั้งเล่ม โดยศึกษาจาก เอกสารประวัติ ความเป็นมา ความหมาย ความสำคัญ คุณค่า การแปลความ และการตีความ ในรูปแบบเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยทั้งสิ้น 18 แหล่ง

1.2.2 ศึกษาวิธีการบรรเลง และขับร้อง วงมโหรีที่เป็นแบบแผนตามกรมศิลปากร สำนักราชบัณฑิตยสถาน ศิลปินแห่งชาติ และผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการยอมรับเพื่อนำมาประมวลข้อมูล

1.2.3 ศึกษาวิธีการ และกระบวนการสร้างสรรค์เพลงไทย โดยใช้เครื่องมือและหลักการของ นายมนตรี ตราโมท และรองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี เช่น การกำหนดลูกตก การกำหนดกลุ่มเสียง การยืด-การยุบทำนอง การถอดทำนอง โดยสร้างสรรค์กระสวนทำนอง และกระสวนจังหวะจาก เรื่องราวของในบทสวดต่าง ๆ

โดยพิจารณาจากตัวละครในเรื่องที่เป็นบุคคลในรูปแบบต่าง ๆ เป็นกรอบแนวคิดตามชื่อเพลงที่เกี่ยวข้องกับบุคคลในเหตุการณ์ และเหตุการณ์ ประกอบกับสร้างสรรค์ โดยค้นคว้าจากเพลงเกร็ด อัตรา 2 ชั้น และชั้นเดียว มาเป็นต้นรากของการประพันธ์ ประกอบกับการใช้จินตนาการในการสร้างสรรค์ เช่น บุคคลในเหตุการณ์นั้นเป็นยักษ์ เป็นมาร ต้องสร้างสรรค์ทำนองที่มีเสียงกว้างแสดงความยิ่งใหญ่ หรือบุคคลในเหตุการณ์นั้นเป็นผู้หญิง ใช้ทำนองทางกรออ่อนหวาน เป็นต้น

1.3 ด้านบุคคลที่ให้ข้อมูล และตรวจสอบผลงานการสร้างสรรค์

ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกบุคคลข้อมูลและตรวจสอบผลงานการสร้างสรรค์ โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้รู้ (Key Informants) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้ข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้อง และประเมินผลงาน โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1.3.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาบาลี และบทสวดพุทธชัยมงคลคาถา

1.3.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรม การประพันธ์หรือการร้อง

1.3.3 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย

1.3.4 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้องเพลงไทย

2. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1.1 การวิจัยในครั้งนี้เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาวิจัยจากข้อมูลที่ได้ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้รู้ (Key Informants) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) และแบบประเมินผลงาน (Performance Evaluation Form) เป็นเครื่องมือในการวิจัย ศึกษาความเหมาะสมของเครื่องมือที่เลือกใช้กับเนื้อหาของการวิจัยให้มีความเหมาะสมโดยขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือมีขั้นตอน

2.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1) แนวทางการสัมภาษณ์แบบเจาะจง (In-depth Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

2) แนวการสนทนากลุ่ม (Focus Group Guideline)

3) แบบประเมินผลงาน (Performance Evaluation Form)

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดทำข้อมูล

2.2.1 ข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทสวดพุทธชัยมงคลคาถาและหลักการ กระบวนการประพันธ์เพลงไทย รวมทั้งขนบและรูปแบบลักษณะเพลงไทยประเภทเพลงตับ โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลมารวบรวมวิเคราะห์ และสังเคราะห์

2.2.2 ข้อมูลภาคสนาม การเก็บข้อมูลภาคสนามเป็นข้อมูลหลักในการทำวิจัยในครั้งนี้โดยผู้วิจัยแจ้งให้ผู้ให้ข้อมูล ผู้เชี่ยวชาญ ผู้รู้ และผู้ปฏิบัติทุกคนทราบถึงที่มา และวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

2.3 การตรวจสอบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลขณะดำเนินงานวิจัยทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลภาคสนาม เพื่อใช้การตรวจสอบข้อมูลเพื่อการสร้างความน่าเชื่อถือ โดยจะใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ การตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) การเปรียบเทียบจากการใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธีและการเปรียบเทียบจากการใช้ทฤษฎี แนวคิดหลาย ๆ ชุด

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้รับรวบรวมจากเอกสารที่มีประเด็นเกี่ยวข้อง และข้อมูลภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม มาบันทึก และประมวลเป็นลักษณะการเสริมข้อมูล โดยใช้เอกสาร เป็นหลัก และเสริมด้วยข้อมูลสัมภาษณ์ โดยใช้การเขียนบรรยาย (Descriptive) เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดมาวิเคราะห์ให้ทราบ และเป็นฐานข้อมูลของการสร้างสรรค์ด้านดุริยางคศิลป์ “เพลงดับพุทชัยมงคลคาถา”

2.5 การนำเสนอข้อมูล

สรุปผลการวิเคราะห์เป็นประเด็นตามวัตถุประสงค์ นำเสนอการเขียนข้อมูลแยกวิเคราะห์แบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) และวิธีการ กระบวนการสร้างสรรค์เพลงฯ ตามหลักการของวิจัยเชิงคุณภาพ และจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มโครงการวิจัย 5 บท และบันทึกสื่อรูปแบบไฟล์บันทึกเสียง และไฟล์ VDO ผลงานที่ผ่านการตรวจสอบแล้วเผยแพร่ต่อไป

3. วิธีการสร้างสรรค์บทเพลง

3.1 กระบวนการสร้างสรรค์บทเพลง

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษา มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อใช้เป็นฐานในการสร้างสรรค์เพลงดับพุทชัยมงคลคาถา ในลักษณะ ดับเรื่อง และนำเสนอในรูปแบบการบรรเลงรวมวง โดยใช้วงปี่พาทย์ไม้นวม โดยมีกระบวนการสร้างสรรค์ ดังนี้

3.1.1 กำหนดเพลงในอัตราจังหวะ 2 ชั้น และชั้นเดียว โดยพิจารณาจากชื่อเพลงที่ให้ความหมายที่เกี่ยวข้องกับบุคคลในเหตุการณ์เป็นหลัก รองลงมาพิจารณาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในบทสวด และสามารถสื่อให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องในทุกมิติของบทสวด และเป็นเพลงที่มีกลุ่มเสียงที่ผู้วิจัยกำหนด โดยกำหนดเพลงสร้างสรรค์ใหม่ 1 เพลง ต่อเพลงต้นราก 2 เพลง ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางวิเคราะห์การแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับเพลงไทยที่เกี่ยวข้อง

บท	เนื้อหา	ลักษณะบุคคล	ลักษณะเหตุการณ์	เพลงที่เกี่ยวข้อง
1	สรรเสริญคุณพระพุทเจ้า	พระพุทธเจ้า	การสรรเสริญ และระลึกถึง	เพลงสรวงัญญะ เพลงพระทอง 2 ชั้น
2	ชนะพญามาร	1) พญามาร 2) กองทัพมาร 3) ช้างครีเมขลชะ	1) ความอึกทึกครึกโครม 2) การยกกองทัพ 3) การแสดงอิทธิฤทธิ์ของมาร	เพลงพญาลำพอง 2 ชั้น เพลงอาถรรพ์ 2 ชั้น
3	ชนะอาฬวกยักษ์	ยักษ์	1) ความโหดเหี้ยม 2) การเข้าต่อสู้	เพลงพญาสีเส้า 2 ชั้น เพลงกล่อมพญา 2 ชั้น
4	ชนะช้างนาฬาคีรี	ช้าง	1) ความดุร้าย, ตกมัน 2) การถูกมอมเมาด้วยสุรา	เพลงช้างประสาธนา 2 ชั้น เพลงกล่อมช้าง 2 ชั้น
5	ชนะองคุลิมาล	โจร	1) การวิ่งหนี 2) การไล่สังหาร	เพลงโยนดาบ 2 ชั้น เพลงหนีเสือ ชั้นเดียว
6	ชนะนางจิญจมาณวิกา	ผู้หญิง	1) การโกหก 2) การกล่าวร้าย ใส่ความ	เพลงกล่อมนารี 2 ชั้น เพลงบ้าน 2 ชั้น
7	ชนะสังกนิครนถ์	นักบวชนอกศาสนา	1) การโต้เถียง 2) การยกตนข่มท่าน	เพลงแขกพราหมณ์ 2 ชั้น เพลงพราหมณ์เข้าโบสถ์ 2 ชั้น
8	ชนะนาคันโทปันนทะ	1) พระโมคคัลลานะ 2) พญานาค	1) อรหันต์สาวก 2) การแสดงอิทธิฤทธิ์	เพลงนาคราช ชั้นเดียว เพลงนาคบริพัตร 2 ชั้น

บท	เนื้อหา	ลักษณะบุคคล	ลักษณะเหตุการณ์	เพลงที่เกี่ยวข้อง
9	ชนะพกาพรหม (8)	พรหม	1) ความหลงผิดในตน 2) การแสดงอิทธิฤทธิ์	เพลงสืบท 2 ชั้น เพลงสังข์น้อย 2 ชั้น
10	บทสรุปอานิสส์	-	1) การสวดมนต์ 2) ป้องกันสิ่งไม่มี 3) การเข้าสู่นิพพาน	เพลงแปดบท 2 ชั้น เพลงดวงพระธาตุ 2 ชั้น

3.1.2 กำหนดลักษณะเพลงที่นำมาสร้างสรรค์เป็นเพลงทางพื้น และทางกรอ เพื่อถ่ายทอดการถอดกระสวนทำนอง และกระสวนจังหวะ นำมา วิเคราะห์หาลักษณะเด่นของทำนอง จังหวะเพลง ต่าง ๆ ออกมาเพื่อนำมาใช้ในเพลง สร้างสรรค์ใหม่ ตัวอย่างเช่น เพลงช้างประสาธนา 2 ชั้น

เพลงช้างประสาธนา 2 ชั้น

- - - ร	- ร - ร	- ม ร ท	- ล - ช	- - - ช	- ช - ช	- ด ร ม	- ช - ล
- - - -	- ช - ล	- ช - ด	- ด - ด	- ช - ด	- ร - ม	- ร - ม	ม ม - ร
- ท ล ช	- ล - ช	- ช - ช	- - - ล	- ด - ร	- ด - ล	ล ล - ช	ช ช - ฟ
- ช ช ช	- ด ร ม	ฟ ด ฟ ล	- ช - ฟ	- ด - ร	- ม - ฟ	- ล ช ฟ	- ม - ร

พบว่าเพลงช้างประสาธนาเป็นเพลงที่มีชื่อเพลงเกี่ยวกับช้างที่มี อากัปกริยามุ่งทำร้าย จึงเลือกเพลงดังกล่าวมาเป็นเพลงต้นรากที่ให้ความหมายเกี่ยวกับบทสวดที่แสดงถึงช้างที่กำลังตกมันหวังเข้าทำร้ายพระพุทธรเจ้า โดยในเพลงดังกล่าวมีการซ้ำเสียงเพื่อนำทำนองที่แสดงลักษณะเด่นบางประการ เช่น ห้องที่ 8 บรรทัดที่ 1 และห้องที่ 2 บรรทัดที่ 2 เป็นต้น โดยพบลักษณะเด่นที่ซ้ำทำนอง ซ้ำ เสียง เป็นทำนองที่ผู้วิจัยได้นำมาเป็นลักษณะเด่นในการสร้างสรรค์เพลงใหม่ให้แสดงถึงชื่อเพลงที่เกี่ยวข้องกับเพลงช้างประสาธนา เปรียบเทียบสถานการณ์ช้างนาฬาคีรี กำลังวังตกมันด้วยความมีเมตตาหวังจะพุงเข้าชน และใช้งาเข้าแทงพระพุทธรองค์

3.1.3 ผู้วิจัยกำหนดใช้หน้าทับปรบไ้ ในการดำเนินทำนองทำเพลงเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ และตรวจสอบความถูกต้องในทำนองเพลง และทางร้องได้อย่างสมบูรณ์

หน้าทับปรบไ้

-- ทั้ง ดิง	ทั้ง ดิง โ๊ะะ จ๊ะ	-- โ๊ะะ จ๊ะ	-- โ๊ะะ จ๊ะ	- ดิง - ทั้ง	- ดิง - ดิง	- ทั้ม - ดิง	- ดิง - ทั้ง
-------------	-------------------	-------------	-------------	--------------	-------------	--------------	--------------

3.1.4 วิเคราะห์กลุ่มเสียงของเพลงของเพลงนั้นๆ เพื่อนำมาเป็นกลุ่มเสียงหลักในการสร้างสรรค์เพลงดังกล่าว โดยผู้วิจัยจะกำหนดโดยใช้ทฤษฎีกลุ่มเสียงปญจมูล (Penta Centric) แบบเครื่องสาย ของรองศาสตราจารย์พิชิตชัยเสรี ในการวิเคราะห์หากกลุ่มเสียง และเน้น โดยจำแนก ทั้งสิ้น 20 เพลงตามที่ได้กำหนดเพลงต้นรากข้างต้น โดยจะยกตัวอย่างเพลงที่นำมาวิเคราะห์ 1 เพลงคือ เพลงพระทอง 2 ชั้น พบว่า เพลงพระทองเป็นเพลงที่อยู่ในกลุ่มเสียงเพียงออล่าง ซลทขรมx เดียวกันตลอดทั้งเพลง โดยไม่มีกลุ่มเสียงอื่น และไม่พบเสียงหลุม หรือเสียงนอกในเพลง

3.1.5 จินตนาการการเคลื่อนที่ของเสียงตามลักษณะกิริยาท่าของของบุคคลในเหตุการณ์ว่าเป็นใคร เหตุการณ์นั้นเป็นลักษณะใด เช่น

- กองทัพ/ความน่าเกรงขาม = ใช้เสียงห่าง ข้ำเสียง เสียงยาว เสียงต่ำ
- การวิ่งไล่/การถกเถียง/การต่อสู้ = ใช้เสียงสั้น เน้นกระสวนจังหวะ

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องสร้างสรรค์ผลงานทางด้านดุริยางคศิลป์ เพลงตับพุทธชัยมงคลคาถา เป็นวิจัยเชิงสร้างสรรค์ มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์จากโครงสร้างกลุ่มเสียง กระสวนทำนอง และอัตลักษณ์ของเพลงต้นรากมาใช้เป็นแนวทางของการสร้างสรรค์ ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. แร้งบันดาลใจ การประพันธ์ท่อน และ การประพันธ์ทำนองเพลง

บทสวดพุทธชัยมงคลคาถา เป็นบทสวดที่ได้รับความนิยมแพร่หลายทั้งในด้านพิธีกรรม และการสวดมนต์โดยทั่วไป และถูกนำมาผลิตซ้ำในรูปแบบเพลงละครการ์ตูน และอื่นๆ อีกมากมาย ในด้านดุริยางค์ไทยพบว่ามีผู้นำมาสร้างสรรค์ในรูปแบบ “เพลงฉิ่ง” ชื่อว่า “เพลงฉิ่งเรื่องชัยมงคลคาถา” ซึ่งเป็นประเภทเพลงบรรเลง ไม่มีการขับร้อง จึงเป็นแร้งบันดาลใจ และแนวคิดในการนำบทสวดพุทธชัยมงคลคาถามาประพันธ์ในรูปแบบเพลงดับเรื่องมโหรี เพื่อใช้บรรเลงในงานมงคลให้ผู้ฟังได้รับทราบถึงเรื่องราวของบทสวดดังกล่าว ประกอบกับการบรรเลง อีกทั้งยังเสริมสร้างความเป็นสิริมงคลให้แก่ผู้บรรเลง และผู้ร่วมงาน

2. การประพันธ์ทำนองเพลง และจังหวะเพลง

ผู้วิจัยได้ประพันธ์ทำนองเพลงตามขนบการประพันธ์เพลงไทยประเภท ตับ ในอัตรา 2 ชั้น โดยใช้หน้าทับปรบไก่ เป็นหลักตลอดทั้งตับ โดยประพันธ์ทำนองเพลงทางพื้น (ไม่บังคับทาง) และเพลงทางกรอ (บังคับทาง) คัดเลือกเพลงไทยที่มีชื่อที่เกี่ยวข้องกับตัวละคร ได้แก่ มาร ช้าง โจร ผู้หญิง นาค และเพลงที่เกี่ยวกับการให้อารมณ์บรรยากาศ เหตุการณ์ เช่น การน้อมรำลึก การเคลื่อนกองทัพ การวิ่งไล่

3. รูปแบบการบรรเลง

ผู้วิจัยใช้การบรรเลงในลักษณะของกาบรรเลงลำลอง โดยกำหนดเป็น 3 ช่วง กล่าวคือบรรเลงไปพร้อม ๆ กับการขับร้อง โดยมีวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

ช่วงที่ 1 ประกอบด้วย 1 เพลง คือ เพลงพุทธบารมี (เป็นเพลง 2 ท่อน) เนื่องจาก ลักษณะคำประพันธ์เป็นโคลงสี่สุภาพ และเป็นบทที่สำคัญกล่าวถึงคุณพระพุทเจ้าจึงกำหนดเพลง เป็น 2 ท่อน แต่ท่อนละ 2 บรรทัด เพื่อให้เกิดความแตกต่างจากเนื้อเรื่อง

ช่วงที่ 2 ประกอบด้วย 8 เพลง คือ เพลงทานบารมี, เพลงขันติบารมี, เพลงเมตตาบารมี, เพลงอิทธิบารมี, เพลงสมาธิบารมี, เพลงเทศนาบารมี, เพลงอรหังบารมี, เพลงญาณบารมี เป็นเพลงท่อนเดียว จำนวนทั้งสิ้น 8 เพลง เป็นเรื่องราวที่พระพุทเจ้ามีชัยชนะต่อบุคคล และเหตุการณ์ต่าง ๆ 8 ครั้ง โดยกำหนด

ให้บรรเลงเช่นเดียวกันที่ 8 เพลง โดยบรรเลงจำลองการขับร้อง 4 เที้ยว โดยเที้ยวที่ 4 ทอดจังหวะ ลง 2 ใน 3 เพื่อลงทำนองสร้อย

ทำนองสร้อย

--- ช	-- ช ช	----	-- ท ร	-- ท ท	----	--- ล	-- ล ล
----	- ช - ล	- ม ร ท	- ล - ช				

(รับพร้อมกัน)

ช่วงที่ 3 ประกอบด้วย 1 เพลง คือ เพลงอานิสงส์บาร์มี (เป็นเพลง 2 ท่อน) เนื่องจาก ลักษณะคำประพันธ์เป็นโคลงสี่สุภาพเช่นเดียวกับช่วงที่ 1 และเป็นบทที่สำคัญกล่าวถึงสรุปอานิสงส์จึงกำหนดเพลงเป็น 2 ท่อน แต่ท่อนละ 2 บรรทัด

4. การประพันธ์ทำนองเพลงตับพุทธรชัยมงคลคาถา

4.1 เพลงที่ 1 พุทธบาร์มี

ท่อนที่ 1

--- ร	--- ช	--- ร	--- ท	- ม ร ท	- ล - ช	ช ช - ล	ล ล - ท
- ร - ล	- ท - ร	- ม - ร	- ท - ล	----	- ช - ล	- ท - ล	- ช ช ช

ท่อนที่ 2

--- ล	- ล ล ล	- ท - ล	- ช - ม	- ท ร ม	- ช - ล	- ท - ล	- ท ท ท
- ม ร ท	- ล - ช	- ล - ท	ท ท - ล	----	- ช - ล	- ท - ล	- ช ช ช

กลับต้นท่อนที่ 1

เพลงที่ 1 ชื่อว่าพุทธบาร์มี ใช้เพลงต้นราก 2 เพลงคือ เพลงพระทอง 2 ชั้น และ เพลงสรภัญญะเพื่อสื่อถึงการบูชาพระคุณพระพุทธเจ้า โดยสร้างสรรค์เป็นเพลงอัตรา 2 ชั้น จำนวน 2 ท่อน ท่อนละ 2 บรรทัด โดยลูกตกหลักกับรองจะเหมือนกัน โดยมีทำนองที่ใช้ต่ำ และสูง และเน้นเสียงให้แสดงถึงความเคารพ ทำนองเคลื่อนที่ไปอย่างช้า ๆ และทำนองที่แสดงการก้าวผ่านกิเลสหรือมายา

ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2569

คติ ที่พระพุทเจ้าได้นำมาสั่งสอนให้พุทธศาสนิกชนข้ามผ่านในห้วงที่ 5 บรรทัดที่ 2 ของทั้ง 2 ท่อนจะเว้นทำนองไว้ให้เหมือนกันทั้ง 2 ท่อน เพื่อเป็นจุดร่วมเว้นทำนอง เพื่อลงจบในวรรคสุดท้าย เป็นทำนองที่หยุดเพื่อลงจบ เปรียบเป็นหลุมการทำให้มนุษย์ก้าวผ่านสู่นิพพานตามหลักพระพุทธศาสนา และกำหนดให้บรรเลง ท่อนที่ 1 และ 2 ต่อเนื่องกัน จากนั้นกลับต้นท่อน 1 และ 2 อีกครั้ง โดยไม่กลับต้นในท่อน

4.2 เพลงที่ 2 ทานบารมี

- รี่ - ท	- ล - รี่	--- ล	- ล ล ล	- ท - ล	- ช - ม	- ท ร ม	- ช - ล
--- ล	- ล ล ล	- รี่ - รี่	--- ดี่	--- ท	--- ล	- ล ช ม	- ช - ล
--- รี่	--- ดี่	--- รี่	--- ล	- ช ช ช	- ล - ท	- ล - ท	ท ท - ล
- ท ร ม	- ช - ล	---	- ช - ล	- ท ร ม	- ช - ล	--- ช	- ช ช ช

กลับต้น

สร้อย (ใช้ในเพลงที่ 2 - 9)

--- ช	-- ช ช	---	-- ท รี่	-- ท ท	---	--- ล	-- ล ล
---	- ช - ล	- มี่ รี่ ท	- ล - ช				

เพลงที่ 2 ชื่อว่าทานบารมี ใช้เพลงต้นราก 2 เพลงคือ เพลงอาถรรพ์ 2 ชั้น เป็นทำนองที่ไล่เสียงจากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำให้เกิดความพิศวง และพญาลำพอง 2 ชั้น เป็นทำนองที่มีทำนองและจังหวะใช้ในการเดินทัพ แสดงถึงความยิ่งใหญ่ ฮึกเหิม ลำพองของกองทัพพญามาร มาอธิบายทำนองเพลงผู้วิจัยได้นำทำนองเด่นของเพลงทั้ง 2 มาสร้างสรรค์เป็นเพลงอัตรา 2 ชั้น ท่อนเดียว โดยจะบรรเลง 1 เที้ยวจากนั้นจะบรรเลงและขับร้องในลักษณะการลำลอง ทั้งหมด 4 เที้ยว โดยในห้วงที่ 2 - 8 เป็นทำนองที่นำมาจากลักษณะเด่นที่ซ้ำกันของเพลงอาถรรพ์ 2 ชั้น แสดงให้เห็นถึงความน่าพิศวง และทำนองที่เน้นความยิ่งใหญ่คือห้วงที่ 1 - 6 ที่

จะเน้นเสียงซอล และเสียงลาอยู่ 3 ตำแหน่งเพื่อแสดงให้เห็นความยิ่งใหญ่ของกองทัพพญามาร จากนั้นทอดลงทำนองสรภัญญะ คือ “ขอเดชะชัยยะมงคล บันดาลดลแก้ท่านเทอญ”

4.3 เพลงที่ 3 ขันติบาร์มี

- มํ ร์ ท	- ล - ช	- - - ร์	- ร์ ร์ ร์	- - - ล	- - - ช	- - - ล	- - - ร์
- ม ม ม	- ช - ร์	- ม ม ม	- ช - ร์	- ช - -	พมร - ช	- ช - -	พมร - ช
- - - ท	- - ร ม	ร ม ช ร์	- - - -	- ท ร์ ท	- ร ม ร์	- ม ช ม	- ช ล ช
- ร์ - ช	- - ล ท	- ตํ - ร์	- - - -	- ร์ - มํ	- ร์ - ท	- - - ล	- - - ช

กลับต้น

เพลงที่ 3 ชื่อว่าขันติบาร์มีใช้เพลงต้นราก 2 เพลงคือ พญาสีเสภา 2 ชั้น และเพลงกล่อมพญา 2 ชั้น แสดงถึงพญายักษ์ที่มีความโหดร้าย และการเกลี้ยกล่อมของพระพุทธเจ้าเจ้าใช้ขันติธรรมในการชนะอาฬวกยักษ์ เพลงนี้ผู้วิจัยกำหนดให้มโนทำนองที่น่าฉงน น่าเกรงขาม และการชักไข่ไล่ความตอบคำถามต่าง ๆ จึงทำให้ทำนองเพลงช่วงท้ายๆ เป็นแนวไต่ทำนองขึ้นลง แสดงให้เห็นถึงการเกลี้ยกล่อม และไล่เรียงไปมาของปัญหา ที่พระพุทธเจ้ากำลังปราบยักษ์จนได้ชัยชนะ โดยกำหนดเป็นเพลงอัตรา 2 ชั้น ท่อนเดียว และบรรเลง 4 เที้ยวจากนั้นลงสร้อยเช่นเดียวเพลงที่ 2 (ทานบาร์มี)

4.4 เพลงที่ 4 เมตตาบาร์มี

- - - ร์	- ร์ ร์ ร์	- มํ ร์ ท	- ล - ช	- - - ช	- - - ร์	- - - ช	- - - ล
- - - -	- ช - ล	ท ล ช ล	- ท - ตํ	- ช - ตํ	- - ร ม	ร ม ช ม	ร ด - ร์
- - - -	- ต - ร์	- ม - ร์	- - - -	ช ล ช ช	ร ม ร์ ร์	ช ล ช ช	ร ม ร์ ร์
- - - ต	- - ร ม	- ล ช ม	- ร์ - ต	- ช - ล	- ท - ตํ	- มํ ร์ ตํ	- ท - ล

กลับต้น

เพลงที่ 4 ชื่อว่า ขันติবারมี ใช้เพลงต้นราก 2 เพลง คือ เพลงช้าง ประสานงา 2 ชั้น และเพลงกล่อมช้าง 2 ชั้น เนื้อเรื่องการที่ช้างชื่อนาฬาคิริ ได้ถูก พระเทวทัตมอมเมาสุรา หวังให้ช้างวิ่งเข้าทำร้ายพระพุทเจ้า เป็นกิริยาที่ช้าง มินเมา และวิ่งเข้าหาพระพุทเจ้าหวังใช้งานแทง ในบรรทัดที่ 1 แสดงให้เห็นความใหญ่โดย สื่อถึงการเข้ามาของช้าง และทำนองที่ถี่ขึ้นในห้องที่ 5 - 8 ในบรรทัดที่ 3 แสดงให้เห็นถึงการเร่งฝีเท้าของช้างที่กำลังวิ่งเข้ามา และทำนองที่คลี่คลายในบรรทัดสุดท้าย โดยเป็นทำนองที่ผู้ประพันธ์ผันเสียงจากเสียงให้ลงใกล้เคียงกับกลุ่มเสียงของบทสร้างสรรค์ใหม่มากที่สุด เนื่องด้วยเพลงที่ผู้วิจัยนำมาจะตกเสียงเร หรือเสียงมี

4.5 เพลงที่ 5 อธิবারมี

- - - ม	- ม ม ม	- ท ร ม	- ช - ล	- - - -	- ช - ล	- - - ช	- ช ช ช
- - - -	ร ม ช ล	- ท ร ล	ท ล ช ม	- - - -	ร ม ช ล	- ท - ช	- ล - ท
- - ท ท	- - ท ท	- ช ช ช	- ล - ท	- - ท ท	- - ท ท	- รี่ - ท	ล ช - ล
- ท ร ม	- ช - ล	- ท - ล	- ช - ม	- ท ร ม	- ช - ล	- ม รี่ ท	- ล - ช

กลับทัน

เพลงที่ 5 ชื่อว่าอธิবারมี ใช้เพลงต้นราก 2 เพลง คือ เพลงโยน ดาบ 2 ชั้น และเพลงหนีเสือ ชันเดียว ให้มีความหมายการใช้ดาบไล่ฟัน และองคุลี มาลมีสถานะที่เรียกว่าโจร เปรียบได้ดังเสือ ในบทเพลงที่สร้างสรรค์ผู้วิจัยได้ สร้างสรรค์โดยวิเคราะห์เพลงทั้ง 2 โดยนำทำนองเพลงโยนดาบเป็นหลักในกลุ่มเสียง และลูกตก และปรับตามความเหมาะสมในการที่พระพุทองค์ทรงพบกับองคุลีมาล เพื่อหวังจะมาโปรด ในบรรทัดที่ 1 - 2 ส่วนบรรทัดที่ 3 - 4 ประนากระสวนทำนองของเพลงหนีเสือมาปรับ และสร้างสรรค์จากจินตนาการ สร้างทำนองเหลื่อมในห้องที่ 1 - 2 และห้องที่ 4 - 5 ในบรรทัดที่ 2 เพื่อแสดงการวิ่งไล่อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น และจบลงด้วยทำนองที่ย้อนกลับไปมาในบรรทัดที่ 4 เปรียบได้กับการที่พระพุทเจ้า สั่งสอนจนสามารถทำให้องคุลีมาลรู้ว่าตนเองทำผิด และขอบวชในพระพุทศาสนา จนบรรลอรหันต์

4.6 เพลงที่ 6 สมาริบาร์มี

- ร - ด - ล	- ช - พ	ช พ ม พ	ช ล - ช	- - - ด	- ด - ด - ด	- ม - ร - ด	- ช - ล
- ร - ช	- - ล ท	- ม - ร - ท	- ล - ช	- - - ล	- ล - ล - ล	- ช - พ	พ พ - ช
- ด - ล	- ช - พ	- - ช - ล	- ด - ช	- ด - ด	ด - ด - ล	- ด - ด	ด - ด - ช
- ด - ล	- ช - พ	พ พ - ช	ช ช - ล	- - - ล	- ล - ล - ล	- ด - ล	ช พ - ช

กลับต้น

เพลงที่ 6 ชื่อว่าสมาริบาร์มี ใช้เพลงต้นราก 2 เพลง คือ เพลง บำบั่น 2 ชั้น และเพลงกล่อมนารี 2 ชั้น ให้แสดงความหมายถึงผู้หญิง คือนางจัญจมาณวิกา เข้ามากล่าวหาพระพุทเจ้าว่าเป็นผู้กระทำให้ตนตั้งครรรค์ ผู้วิจัยได้นำมาวางโครงสร้างทำนองทั้งลูกตกในบางประโยค และกลุ่มเสียงเบื้องต้นของเพลงกล่อมนารี วางเป็นพื้นของเพลงที่สร้างสรรค์ขึ้น และนำทำนองที่เป็นลักษณะเด่นของเพลง บำบั่นที่ปรากฏอยู่ทั้ง 2 ท่อนมาเชื่อมโยงในเพลงสร้างสรรค์ใหม่นี้ และยังได้ปรับเปลี่ยนทำนองแต่ยังคงยึดลูกตกเดิม เช่นในท้องที่ 5 - 8 บรรทัดที่ 2 และท้องที่ 1 - 4 บรรทัดที่ 3 และยังเชื่อมโยงกลุ่มเสียงของเพลงกล่อมนารี ปรับเปลี่ยนทำนองในท้องที่ 5 - 8 บรรทัดที่ 2 มาเป็นทำนองใหม่แต่ยังคงลูกตกเดิมในท้องที่ 5 - 8 ในบรรทัดที่ 3 ส่วนในบรรทัดสุดท้ายได้ผสมทำนองโดยเดิมในท้องที่ 1 - 2 บรรทัดที่ 3 - 4 เหมือนกันแต่เปลี่ยนท้องที่ 3 - 4 ให้แตกต่างตามลูกตกโครงสร้างเพลง และจินตนาการใน 4 ท้องสุดท้ายถึงขณะที่ความจริงปรากฏ และชาวบ้านต่างรู้ความจริงออกมาในรูปแบบกระสวนทำนองที่คลี่คลายในเชิงของการโกหกนั้นล้นเหลือ และความจริงปรากฏขึ้นแล้ว ชาวบ้านที่เห็นความจริงจึงพานางจัญจมาฯ ออกจากที่นั้น จากนั้นถูกแผ่นดินสูบลงไปในรก

4.7 เพลงที่ 7 เทศนาบารมี

- ถี่ ช่ม	- ร - ด	- - ม ร	ด ร - ม	- ช - ด	- ร - ม	- ถ ช่ม	- ร - ด
- - - -	- ท - ดี่	- ร - ดี่	- - - -	- ท - ดี่	- รี่ - ช	- ฟ ฟ ฟ	- ช - ล
- - - -	- ท - ดี่	ร ดี่ ท ดี่	- รี่ - รี่	- ช - ม	ช ม ร ด	- ท - ด	- - - -
- ช - ล	- ท - ดี่	ร ดี่ ท ดี่	- ร - ม	- ด ร ม	- ช - ล	- รี่ - ดี่	- ล - ช

กลับต้น

เพลงที่ 7 ชื่อว่าเทศนาบารมี ใช้เพลงต้นราก 2 เพลง คือ เพลงแขกพราหมณ์ 2 ชั้น และเพลงพราหมณ์เข้าโบสถ์ 2 ชั้น ให้ความหมายเกี่ยวกับนักบวชนอกศาสนาที่อยู่ในวรรณะพราหมณ์ เข้ามาหาพระพุทธเจ้าหวังจะไถ่ถามปัญหาข่มพระพุทธเจ้า โดยพระพุทธองค์ทรงใช้วิธีการเทศนาจนได้รับชัยชนะ ผู้วิจัยนำทำนองที่มีลักษณะเด่นของเพลงพราหมณ์เข้าโบสถ์ ในห้องที่ 5 - 8 บรรทัดที่ 2 และห้องที่ 2 - 4 บรรทัดที่ 3 และนำโครงสร้างเพลงแขกพราหมณ์ มาเปลี่ยนเสียงให้เข้ากับกลุ่มเสียงของดับเพลงที่สร้างสรรค์ขึ้นมาจากกลุ่มเสียง เพียงออล่าง ซลทขรมx เป็นกลุ่มเสียงเพียงออบน ดรมxซลx ประกอบกับใช้เสียงนอก เพื่อสร้างสำเนียงแขก คือเสียง ฟา และที เข้ามาสอดแทรก จบลงที่เสียงซอลซึ่งสูงกว่าเสียงโดไปอีกและเพื่อให้ลงตามกลุ่มเสียงของเพลงดับสร้างสรรค์ใหม่นี้

4.8 เพลงที่ 8 อรหันต์บารมี

- - - ถ	- ถ ถ ถ	- ดี่ - ถ	- ร ร ร	- ฟ - ร	- ฟ ฟ ฟ	- ด - ฟ	- ช - ล
- - - ฟ	- - - ช	- - - ฟ	- - - ร	- ช ฟ ร	- ด - ถ	ด ร ฟ ด	ร ฟ - ร
- ช ฟ ช	ถ ช ฟ ร	- ถ ช ล	ด ถ ช ฟ	- ช ฟ ช	ถ ช ฟ ร	- ถ ดี่ ถ	ช ล ดี่ รี่
- - - ด	- - - ร	ม ร ด ร	- ม - ฟ	- - - ฟ	- ฟ ฟ ฟ	- ม - ฟ	ช ล - ช

กลับต้น

เพลงที่ 8 ชื่อว่าอรหันต์บารมี ใช้เพลงต้นราก 2 เพลง คือ เพลงนาครีพัตร์ 2 ชั้น และเพลงนาคราช ชั้นเดียว แสดงให้เห็นความเป็นนาคร หรืออูที่มีขนาด

ใหญ่มักจะเลื้อยอย่างช้าๆ สง่างาม และน่าเกรงขาม และการต่อสู้ ผู้วิจัยสร้างสรรค์โดยนำทั้ง 2 เพลงมาวิเคราะห์พบว่าอยู่ในกลุ่มเสียงที่ใกล้เคียงกัน จึงยึดลูกตกทั้ง 2 เพลงมาสลับกัน เช่น ห้องที่ 1 - 2 บรรทัดที่ 1 มาจากลูกตกเพลงนาคราช ส่วนห้องที่ 3 - 4 บรรทัดที่ 1 มาจากลูกตกเพลงนาคบริพัตร และใช้เสียงฟายีนเสียง เคลื่อนที่ไปเสียงซอล กลับมาเสียงฟา และไปเสียงเร แสดงการเคลื่อนที่ของงู ในห้องที่ 1 - 4 บรรทัดที่ 2 โดยลักษณะเด่นเพลงนาคราชนั้นมีลูกตกในห้องที่ 8 ของทุกบรรทัดคือเสียงเร ผู้วิจัยได้นำมาวางเป็นบรรทัดที่ 3 - 4 โดยบรรทัดที่ 4 นั้นผู้วิจัยทำเป็นทำนองลูกขัด เพื่อสื่อการแปลงเป็นนาคเข้าต่อสู้กัน และในบรรทัดสุดท้ายจะเน้นทำนองที่ค่อยๆ ห่างขึ้น และส่งทำนองด้วยท่าเสียงฟา เพื่อจบแสดงให้เห็นถึงการพ่ายแพ้ของนาคนั้นโทปนันทะ

4.9 เพลงที่ 9 ญาณบารมี

- - - ร	- ด - ม	- - - ร	- - - ร	- ช - ด	- - ร ม	- ล ช ม	- ร - ด
- ร - ม	- ร - ท	- - - ล	- - - ช	- ม ร ด	ร ม - ร	- ม ร ด	ร ม - ร
- ม ร ี ท	- ล - ร	- - - ล	- - - ล	- ร - ช	ล ท - ร	- ม - ร	- ท - ล
- - - -	- ช - ล	- ท - ล	- - - -	- ท - ช	- ล - ท	- ม ร ี ท	- ล - ช

กลับต้น

เพลงที่ 9 ชื่อว่าญาณบารมี ใช้เพลงต้นราก 2 เพลง คือ เพลงสังข์น้อย 2 ชั้น และเพลงสืบท 2 ชั้น ซึ่งเกี่ยวกับเรื่อง “สังข์อสูร” สร้างความเดือดร้อนต่าง ๆ เปรียบได้เป็นพรหมผู้มีความหลงผิด และถึงเผ่าพันธุ์ของพรหมนั้นมี 4 หน้า ผู้วิจัยได้เปลี่ยนเสียงทั้ง 2 เพลงให้เข้ากับเสียงที่กำหนดไว้ แล้ววิเคราะห์ลักษณะเด่นที่พบอยู่ในเพลงสังข์น้อย นำมาเปลี่ยนเสียง และใช้อธิบายความหลงผิดของพกาพรหม ที่คิดว่าสถานะตนเองเป็นอมตะ โดยการย้าเสียงเดิม หรือสิ่งที่ตนเองคิดว่าไม่มีวันจบสิ้น คือห้องที่ 2 - 3 บรรทัดที่ 1 และห้องที่ 2 - 3 บรรทัดที่ 3 โดยมี และนำลักษณะเด่นของเพลงสืบทมาเชื่อมโยงให้เกิดการเข้าประลองกันระหว่างพระพุทเจ้า และพกาพรหม คือในห้องที่ 5 - 8 บรรทัดที่ 2 และการส่งสองของพระพุทเจ้า เพลงสังข์น้อย ในห้องที่ 2 - 3 บรรทัดที่ 4 สื่อให้เห็นความว่างคือความปีที่ 18 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2569

ไม่รู้ในห้องที่ 1 และห้องที่ 4 ก่อนและหลังในบรรทัดเดียวกัน ก่อนที่จะทำนองจะคลี่คลายลงใน 4 ห้องสุดท้ายเปรียบกับการเข้าสู่ธรรมของพกาพรหม

4.10 เพลงที่ 10 บทสรุปอานิสงส์

ท่อนที่ 1

--- ซ	- ซ ซ ซ	- รี้ - ล	- ท - รี้	- ซี้ - มี่	- รี้ - ท	--- ล	--- ซ
- ท ร ม	- ซ - ล	- ท - ล	- ซ - ม	- ร - ซ	- - ล ท	- รี้ - ท	- ล - ซ

ท่อนที่ 2

--- ท	- ท ท ท	- ล - ท	- รี้ - มี่	- ซี้ - มี่	- รี้ - ท	- - มี่ รี้	ท รี้ - มี่
--- ท	--- ล	--- ท	--- รี้	--- รี้	- รี้ รี้ รี้	- มี่ รี้ ท	- ล - ซ

บรรเลงท่อน 1 - 2 ต่อเนื่องกัน จึงกลับต้นรอบใหญ่

เพลงที่ 10 ชื่อว่าอานิสงส์บาร์มี ใช้เพลงต้นราก 2 เพลง คือ เพลงแปดบท 2 ชั้น และเพลงดวงพระธาตุ 2 ชั้น ของเก่า สื่อความหมายตรงตัวบทสวดทั้งสี่ที่เป็นเรื่องราว 8 บทที่พระพุทธเจ้า และอรหันต์สาวกมีชัยชนะ 8 ครั้ง และสื่อถึงการเป็นการตักตวง คำสั่งสอนทางพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยกำหนดเป็นเพลง 2 ท่อน ในบรรทัดที่ 1 ของทั้ง 2 ท่อนมาตัดทอนเป็น 2 ห้องแรกคือ ในท่อนที่ 1 เสียงซอล ท่อนที่ 2 เสียงที ตามเท่าเต็มของเพลงแปดบท และนำห้องที่ 4 - 8 ในบรรทัดที่ 1 - 2 ของเพลงแปดบทซึ่งเป็นทำนองซ้ำกัน มาตัดทอนลงในห้องที่ 2 - 3 บรรทัดที่ 1 ท่อนที่ 1 ในเพลงสร้างสรรค์ใหม่ และนำทำนองของเพลงดวงพระธาตุ ห้องที่ 1 - 4 ท่อนที่ 1 มาเปลี่ยนเสียงและปรับทำนองเป็น ห้องที่ 1 - 4 บรรทัดที่ 2 ในท่อน 2 ให้เกิดทำนองที่แตกต่างแต่ยังคงยึดลูกตกและโครงสร้างเดิมของเพลงเดิมไว้ โดย 4 ห้องสุดท้ายของท่อนที่ 2 จะเป็นจินตนาการโดยใช้เท่าเสียงเร ในการส่งเพื่อทำนองจบแสดงให้เห็นถึงการไม่ยึดติด เข้าถึงความสุขที่แท้จริง คือนิพพาน

อภิปรายผล

จากการสร้างสรรค์ผลงานด้านดุริยางคศิลป์ไทยเพลงดับพุทธชัยมงคลคาถา ได้ดำเนินการศึกษาบทสวดพุทธชัยมงคลคาถาพบว่า มีหลากหลายชื่อ ได้แก่ บทชัยมงคลคาถา บทพุทธชัยมงคลอัฐฐคาถา บทพาหุง บทถวายพรพระ เป็นต้น โดยล้วนแล้วแต่เป็นชัยชนะอันเป็นมงคล (อันประเสริฐ) 8 ประการของพระพุทธเจ้า” สอดคล้องกับ วศิน อินทสระ (2545) หนังสือพุทธชัยมงคลคาถา เป็นการประมวลเรื่องราวการชนะของพระพุทธเจ้า และอัครสาวกจำนวน 8 ครั้งต่อ “มาร” ซึ่งมี 2 นัย คือมารที่เป็นตัวบุคคล เช่น พญามาร เสนามาร ยักษ์ นาค พรหม ผู้หญิง เป็นต้น กับมารที่เป็นกิเลส เช่น โลภ โกรธ หลง ส่วนบทสุดท้ายเป็นบทสรุปอันในสังค์ มีความสำคัญในการสรรเสริญความชนะของพระพุทธเจ้า หรือเพื่อถวายพระพรชัยมงคลแด่พระมหากษัตริย์ หรือเสริมสร้างปัญญา การเอาชนะปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ตามหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงชนะมารทั้ง 8 ครั้ง และสร้างความเป็นสิริมงคลแก่ผู้สวด และผู้ฟัง ให้รอดพ้นจากอุปสรรคขัดขวางต่าง ๆ ที่เปรียบการผจญมาร ซึ่งสอดคล้องกับ ทองย้อย แสงสิริขันธ์ (2542) กล่าวไว้ในหนังสือพุทธชัยมงคลคาถา กรณีตัวอย่างมาทั้งหมด 8 ตัวอย่างเพื่อให้ผู้สวดเห็นว่า ความชนะอุปสรรคของพระพุทธองค์นั้น มีมาอย่างไร

ส่วนประวัติความเป็นมาของบทสวดพุทธชัยมงคลคาถามีข้อมูลการเกิดขึ้นที่ต่างกันไป ทั้งที่สันนิษฐานจากทางอักษรศาสตร์ หรือการจนาทางภาษา และจากหลักฐานจากคำบอกเล่าที่เป็นเรื่องราวที่สืบทอดกันมา หรือเรื่องราวจากนิมิตความฝัน ในยุคสมัยต่างที่ต่างกัน โดยยึดโยงจากวรรณกรรม หรือผลงานร่วมสมัย และใกล้เคียงเป็นข้อมูลชั้นหนึ่ง แต่ข้อสันนิษฐานโดยรวม จะอ้างถึงการเกิดขึ้นในประเทศไทย หรือในสยามตั้งแต่ช่วงอาณาจักรสุโขทัย สืบเนื่องมาถึงอาณาจักรอยุธยา หรืออาณาจักรภายนอกคือ อาณาจักรล้านนา หรือมีการแต่งขึ้นในช่วงรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ส่วนข้อมูลกล่าวถึงการแต่งขึ้นที่อื่นเช่น ลังกา อินเดีย เป็นเพียงส่วนน้อย แต่หลักสำคัญอีกประการคือการแต่งเพื่อยกย่องชัยชนะพระพุทธเจ้า เพื่อถวายพระมหากษัตริย์ในการออกศึกสงคราม และให้เกิดความเป็นสิริมงคล

จากการสร้างสรรค์นพทสวดมาแปลความหมายออกมาใน 3 รูปแบบได้แก่ แบบคำต่อคำ แบบบรรณาทิบาย และแบบเนื้อเรื่องเต็ม เพื่อข้อมูลที่ครอบคลุมและมีความชัดเจน โดยกำหนดการประพันธ์บทร้อยกรองเพื่อใช้เป็นบทขับร้องตามขนบการขับร้องเพลงไทย ตามหัวข้อเพื่อเป็นกรอบของเนื้อหา ได้แก่ พระพุทธเจ้าขณะผู้ใด บุคคลในเหตุการณ์ผู้นั้นกระทำการสิ่งใด หลักธรรมใดที่พระพุทธเจ้าทรงใช้ และผลของเรื่องนั้นเป็นอย่างไรสอดคล้องกับบุญเลิศ กร่างสะอาด (2560) ในวิจัยระดับดุษฎีบัณฑิตเรื่องการสร้างสรรค์เพลงเรื่องประเภทเพลงฉิ่ง เรื่องขั้มมงคลคาถา โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะการประพันธ์ โดยลักษณะที่ 1 เป็นรูปแบบการประพันธ์โคลงสี่สุภาพ ใช้ในบทที่ 1 คือบทสรรเสริญคุณพระพุทธเจ้า และบทที่ 10 คือบทสรุปอานิสงส์ เนื่องจากเป็นบทพิเศษในการเริ่มต้น และจบ ส่วนลักษณะที่ 2 เป็นรูปแบบการประพันธ์กลอนแปดสุภาพ ใช้ในบทที่ 2 - 9 เป็น คือบทที่เล่าเรื่องราวชัยชนะของพระพุทธเจ้า และอรหันต์สาวก เพื่อสะดวกต่อการดำเนินเรื่องราวได้อย่างกระชับ และสะดวกบรรจุบทร้อยกรองในทำนองเพลง 2 ชั้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างผลงานด้านดุริยางคศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับทางด้านพระพุทธศาสนาอีกทั้งยังเป็นสิริมงคลแก่ผู้บรรเลง ผู้ฟังในงานนั้น ๆ

การศึกษบทเพลงที่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาของบทสวดในด้านของชื่อเพลง ความหมายของเพลง การสื่อถึง โดยกำหนดเป็นเพลงในอัตรา 2 ชั้น และชั้นเดียว ไว้ทั้งสิ้น 20 เพลง โดยวิเคราะห์กลุ่มเสียง ลูกตก ทำนองที่มีลักษณะเด่น หรือลักษณะเฉพาะ เพื่อนำมาเป็นเพลงต้นราก ผนวกกับการจินตนาการ โดยพบว่าจากการวิเคราะห์กลุ่มเสียงจะอยู่ในกลุ่มเสียงทางเพียออกกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงมากลุ่มเสียงทางเพียอบบน และกลุ่มเสียงทางขวตามลำดับ มีการดำเนินที่เรียงร้อยกันขึ้นลง จากสูงลงมาต่ำ หรือต่ำไปหาสูง ทั้งกระสวนทำนองแบบห่างบ้าง ถีบ้างเรียงเสียงบ้าง ข้ามเสียง ในทฤษฎีการประพันธ์เพลงไทย เช่น การตัดทอนการขยายขึ้น หรือการยืด – ยุบทำนอง จากเพลงต้นรากที่กำหนดไว้ ตามทฤษฎีของ พิเชิต ชัยเสรี (2556) ในหนังสือการประพันธ์เพลงไทย ตามจินตนาการของตัวละครในเหตุการณ์ และใช้วิธีการสร้างสรรค์เพลงใหม่ตามขนบ โดยการประพันธ์เพลงใหม่

กำหนดเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 มี 1 เพลง คือเพลงพุทธบารมี เป็นเพลง 2 ท่อน ช่วงที่ 2 มีทั้งสิ้น 8 เพลง ได้แก่เพลงทานบารมี เพลงขันตีบารมี เพลงเมตตาบารมี เพลงอิทธิบารมี เพลงสมาธิบารมี เพลงเทศนาบารมี เพลงอรหังตบารมี และเพลงญาณบารมี เป็นเพลงท่อนเดียว และมีทำนองสร้อยหรือทำนองสรภัญญะในการบรรเลงเพื่อยุสุดท้ายของแต่ละเพลง ช่วงที่ 3 มี 1 เพลงคือเพลงอานิสงส์บารมี ในการดำเนินทำนองกำหนดให้เป็นลักษณะของเพลงทางกรอเป็นส่วนใหญ่ และผสมกับทางเก็บเพื่อให้แต่ละเครื่องดนตรีสามารถบรรเลงตามวิธีการของตนได้ ทำนองเป็นรูปแบบเพลงดับ 2 ชั้น ทำนองกลาง ๆ ออกสำเนียงตามที่มาของทำนองเพลงต้นราก โดยทุกเพลงที่สร้างสรรค์ขึ้นใช้หน้าทับปรบไก่ทั้งหมด และใช้วงปี่พาทย์ผสมเครื่องสายบรรเลง

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้สนใจสามารถค้นคว้าศึกษาบทสวด ต่าง ๆ หรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับชาดก ทางด้านพระพุทธศาสนานพระไตรปิฎก หรือในคัมภีร์ชั้นหลังลงมา และนำมาสร้างสรรค์เป็นให้เกิดเป็นผลงานด้านพุทธศาสนา เพื่อช่วยเผยแพร่เรื่องราวและหลักธรรมคำสอนให้ปรากฏในรูปแบบของผลงานด้านดุริยางคศิลป์ไทย โดยในยุคสมัยที่ต้องอาศัยศิลปะด้านต่าง ๆ ในการช่วยให้บุคคลทั่วไปได้เข้าถึงซาบซึ้งในทางพระพุทธศาสนา ทั้งยังเป็นสิริมงคลแก่ผู้บรรเลง ผู้ฟังอีกด้วย

2. ผู้วิจัยที่สร้างสรรค์ผลงานด้านพระพุทธศาสนาควรกำหนดขอบเขตและเนื้อหาที่จะนำมาสร้างสรรค์ผลงาน และศึกษาขนบธรรมเนียม แนวประเพณีอย่างรอบด้าน เพื่อผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นมานั้นไม่ขัดต่อขนบจารีตทางด้านพระพุทธศาสนา และเนื้อหาไม่มาก ทำให้ผลงานสร้างสรรค์ใช้เวลาอันยาวนานเกินไป ซึ่งอาจส่งผลเสียกับผลงานดังกล่าวได้

กิตติกรรมประกาศ

งบประมาณสนับสนุนงานมูลฐาน (Fundamental Fund) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

เอกสารอ้างอิง

- ทองย้อย แสงศิลป์ชัย. (2542). **พุทธชัยมงคลคาถา (คาถาพาหุง)**. กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก.
- บุญเลิศ กร่างสะอาด. (2560). **การสร้างสรรคเพลงเรื่องประเภทเพลงฉิ่ง เรื่อง ชัยมงคลคาถา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขา ศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัญญา รุ่งเรือง. (2546). **ประวัติการดนตรีไทย**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- พิชิต ชัยเสรี. (2544). **พุทธธรรมในดนตรีไทย: เอกสารคำสอนรายวิชา 3503366 พุทธธรรมในดนตรีไทยรายวิชาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาดุริยางค์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ : สาขาดุริยางค์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (เอกสารอัดสำเนา). อ้างถึงใน วราภรณ์ เชิดชู. (2561). **เพลงดับ “พิษทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา”**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชิต ชัยเสรี. (2556). **การประพันธ์เพลงไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนตรี ตราโมท. (2540). **คำบรรยายวิชาดุริยางคศาสตร์ไทย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ศิลปสนอง.
- วสิน อินทสระ. (2545). **พุทธชัยมงคลคาถา 1**. กรุงเทพฯ : ไอเอส พรินต์ติ้ง เฮ้าส์.
- สุรพล สุวรรณ. (2551). **ดนตรีไทยในวัฒนธรรมไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุดม อรุณรัตน์. (2567). **ดุริยางคดนตรีจากพุทธศาสนา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.